

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการสวมหมวกนิรภัย โดยทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ

ติสกุล ชลศาลาสินธุ์^{1*} ศิริศล ศิริธร² วัฒนวงศ์ รัตนวราห³ สัจจจากจ จอมโนนเขว⁴ และ ดวงดาว วัฒนากลาง⁴

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการสวมใส่หมวกนิรภัยสำหรับรถจักรยานยนต์ในบริบทของประเทศไทย ซึ่งปัจจัยที่พิจารณาได้ประยุกต์มาจากทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ โดยได้สอบถามจากผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ในพื้นที่ทั่วประเทศไทยจำนวน 801 คน โดยแบ่งเป็นสังคมเมือง 401 คน และสังคมชนบท 400 คน สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน สำหรับสังคมเมืองพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจสวมหมวกนิรภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสำหรับรถจักรยานยนต์ มี 4 ปัจจัย ดังนี้ ปัจจัยด้านแรงจูงใจ ($\beta = 0.411$) ปัจจัยด้านสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ($\beta = 0.173$) ปัจจัยด้านการรับรู้ความรุนแรง ($\beta = 0.177$) ปัจจัยด้านการรับรู้อุปสรรค ($\beta = 0.053$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000, .001, .004 และ .047 ตามลำดับ โดยทั้ง 4 ปัจจัยมีความสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจสวมหมวกนิรภัยได้ร้อยละ 26.40 ส่วนสังคมชนบท มี 4 ปัจจัย ปัจจัยด้านการรับรู้ประโยชน์ ($\beta = 0.249$) ปัจจัยด้านการรับรู้ความรุนแรง ($\beta = 0.244$) ปัจจัยด้านสิ่งชักนำให้เกิดการปฏิบัติ ($\beta = 0.237$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .000 ส่วนปัจจัยด้านแรงจูงใจ ($\beta = 0.126$) ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .040 ซึ่งสามารถร่วมกันพยากรณ์ความตั้งใจสวมหมวกนิรภัย ได้ร้อยละ 40.40 ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจในการสวมใส่หมวกนิรภัยระหว่างสังคมเมืองและชนบท ทั้งนี้องค์การภาครัฐสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนพัฒนานโยบายให้เหมาะสมในแต่ละพื้นที่

คำสำคัญ: ทฤษฎีแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพ หมวกนิรภัย รถจักรยานยนต์

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง สำนักวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

² อาจารย์ สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง สำนักวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

³ รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง สำนักวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

⁴ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาวิศวกรรมขนส่ง สำนักวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

* ผู้นิพนธ์ประสานงาน โทร. 09-2442-5550 อีเมล: dissakoon@gmail.com

A Study of Factors Affecting Intention of Helmet Use: An Application of the Theory of Health Belief Model

Dissakoon Chonsalasin^{1*} Siradol Siridhara² Vatanavongs Ratanavaraha³ Sajjakaj Jomnonkwao⁴
and Duangdao Watthanaklang⁴

Abstract

This research aimed to study the factors affecting the intention in helmet use for motorcycles in the context of Thailand. The factors to be considered were applied from Health Belief Model by questioning 801 nationwide motorcycle riders divided into 401 of urban society and 400 of rural society. For data analysis, Stepwise Multiple Regression analysis was used. Regarding urban society, it was found that the four factors affecting the intention in helmet use for motorcycles were motivation ($\beta = 0.411$), Cue to Action ($\beta = 0.173$), Perceived Severity ($\beta = 0.177$), and Perceived Barriers ($\beta = 0.053$) at statistical significance .000, .001, .004 and .047 respectively. These four factors predicted that the intention in helmet use would be 26.40 percent. Regarding rural society, the four factors including Perceived Benefits ($\beta = 0.249$), Perceived Severity ($\beta = 0.244$), Cue to Action ($\beta = 0.237$) were at statistical significance .000 while motivation ($\beta = 0.126$) was at statistical .040. These factors predicted that the intention in helmet use would be 40.40 percent. The results from this study acknowledged the factors affecting the intention in helmet use between urban society and rural society. Thus, the organizations in government sectors potentially take the data to develop the suitable policies for each area.

Keywords: health belief model, helmets, motorcycles

¹ Master Degree Student, School of Transportation Engineering, Institute of Engineering, Suranaree University of Technology

² Lecturer, School of Transportation Engineering, Institute of Engineering, Suranaree University of Technology

³ Associate Professor, School of Transportation Engineering, Institute of Engineering, Suranaree University of Technology

⁴ Doctoral Student, School of Transportation Engineering, Institute of Engineering, Suranaree University of Technology

* Corresponding Author Tel. 09-2442-5550 e-mail: dissakoon@gmail.com